

تبعیت و ولایت‌مداری

یکی از موضوعاتی که تضمین‌کننده تقوا و پرهیزکاری برای ماست، مسئله ولایت‌مداری است؛ اما باید دید آیا تصور درستی از ولایت‌پذیری و ولایت‌مداری داریم یا خیر.

گاهی ممکن است تصور شود که ولایت به‌معنای همین دوستی، عشق و‌محبتی است که ما به ائمه^(ع) داریم، درحالی‌که این‌طور نیست؛ بلکه محبتی نشانه ولایت‌پذیری است که به تبعیت از ولی و حرکت کردن پشت سر او ختم شود. درباره امیرالمؤمنین^(ع) عبارت‌نی در دعای شریف ندبه آمده‌است که شدت این تبعیت را نشان می‌دهد، آمده است که:﴿يُحَذِّوْهُ خُذُوْهُ الرَّسُوْلُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِمَا وَاٰلِهِمَا، یعنی گام‌به‌گام و قدم‌به‌قدم از پی رسول اکرم^(ص) و به‌تبع او راه می‌پیمود و دنبال‌ه‌روا بود،» این تعبیر می‌خواهد به ما بگوید که حد مطلوب ولایت‌مداری، این است که در همه قدم‌های زندگی پا پشت پای ولی بگذاریم و چنین روشی بی‌شک تضمین‌کننده رفتار درست و تقوای عملی ما خواهد بود.

شاهد، آن قضیه‌ای است که در تولد سیدالشهدا^(ع) اتفاق افتاده است. بعد از ولادت سیدالشهدا^(ع) مراسم نام‌گذاری وجود مقدس آن حضرت بود، وقتی نوزادی متولد می‌شود اولین مسئله، نام‌گذاری اوست و چون معمولاً مادر بر نام‌گذاری فرزند مقدم است، از او در این باره سؤال می‌شود. کسانی که در خانه امام علی^(ع) بودند از فاطمه زهرا^(ص) سؤال کردند که نام این فرزند چیست؟ آن حضرت فرمودند که برای نام‌گذاری فرزندم بر مولای خود امیرالمؤمنین سبقت نمی‌گیرم. وقتی از امیرالمؤمنین^(ع) درباره نام‌گذاری سیدالشهدا^(ع) سؤال کردند، فرمودند که من در نام‌گذاری این فرزند بر رسول خدا^(ص) سبقت نمی‌گیرم. پیامبر^(ص) با شنیدن ولادت سیدالشهدا^(ع) وارد خانه حضرت زهرا^(ص) شدند. سیدالشهدا را به دست رسول خدا^(ص) دادند و پرسیدند که چه نامی برای میوه دل خود انتخاب کرده‌اید، آن حضرت فرمودند: من در نام‌گذاری فرزند بر خدا سبقت نمی‌گیرم، جبرئیل نازل شد، عرض کرد یا رسول‌ا... چون علی^(ع) جایگاهش در محضر شما جایگاه هارون در نزد موسی^(ع) است، خداوند نام دومین فرزند هارون را که به عربی حسین می‌شود، انتخاب کرده است و نام حسین^(ع) در وجود سیدالشهدا^(ع) به‌عنوان انتخاب الهی بر آن حضرت استوار شد. موضوع دیگر در امر ولایت‌مداری، این است که نزدیک‌شدن به ولی و حرکت در مسیر ولایت‌مداری، جبران‌کننده نقص‌ها و نارسایی‌های وجودی و رفتاری ماست، چنانچه در ما جاری دیگری درباره تولد سیدالشهدا^(ع)، روایت شده است که بعد از تولد، قنداقه امام حسین^(ع) را برای زیارت فرشتگان و ملائکه مقرب درگاه الهی به آسمان‌ها بردند، در بین فرشتگان آسمانی، فطرس ملک دچار نقص جسمانی شده بود، او خود را به قنداقه آن حضرت نزدیک کرد، نقص جسمانی او که پروبالش ریخته بود، ترمیم شد و شفا یافت و به مقام خود برگشت.

خداوند به همه ما توفیق دهد که بتوانیم خواست اولیای الهی را بر خواست و اراده خودمان ترجیح بدهیم و مقدم بداریم و با این روش به حد‌اعلای تقوا و پرهیزکاری برسیم. ان‌شاء...

برگرفته از خطبه‌های نماز جمعه مشهد تنظیم: حجت الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

بردارو بخوان

رساله حقوق امام سجاد(ع)

رسالةُ الحقوقِ حدیثی از امام سجاد^(ع) درباره پنجاه‌حق برعهده انسان است که از سوی ابوحمره ثمالی نقل شده است. این کتاب تنها کتاب منسوب به آن امام^(ع) است که شکل دعا ندارد. در این رساله، امام سجاد^(ع) حقوق مختلف را بیان کرده‌اند که شامل حق خدا، پیشوایان، اعضای بدن، خویشاوندان و اعمالی مانند نماز، روزه، حج، قربانی و صدقه است. قدیمی‌ترین منابع این حدیث، تُخفُّه‌العقول، تألیف ابن‌شُبَّه خُزَانی (درگذشت ۳۸۱ق) و سه کتاب شیخ صدوق (درگذشت ۳۸۲ق)، خصال، مَن لا یُحْضِرُهُ‌الْفَقِیْه (از کتب اربعه امامیه) و‌الْأَمَالِی است. حدیث‌پژوهان این

حدیث را به دلیل اعتبار راویان و منابع حدیثی اش معتبر می‌دانند. این اثر بی‌شک یکی از افتخارات مذهب شیعه است که نشان می‌دهد امامان طاهر^(ع) در رعایت حقوق بشر، حیوان، گیاه و توصیه به رعایت کردن آن‌ها چقدر پیش‌گام بوده‌اند. پرواض است که پیروی و اطاعت از مکتب اهل‌بیت عصمت و طهارت^(ع) تضمین‌کننده خیر دنیا و آخرت خواهد بود. ترجمه‌های فارسی (متعدد)، انگلیسی، فرانسوی، آلمانی، اردو و هندی از این رساله منتشر و شرح‌های بسیاری بر آن نوشته شده است. رساله حقوق امام سجاد^(ع) در گره تحقیق و تألیف انتشارات خادم‌الرضا در ۵۲صفحه به چاپ رسیده است. علاقه‌مندان می‌توانند نسخه الکترونیکی این کتاب را نیز تهیه کنند.

پیرس و بدان

حکم شرکت در مهمانی که در آن شراب سرو می شود

در این ستون به پرسش‌های شما درباره حکم مسائل مختلف از نظر شرعی پاسخ خواهیم داد. شما مخاطبان گرامی می‌توانید با ارسال پیامک پرسش‌های خود را به شماره ۰۲۲۸۹۰۰۲۳۰۰ یا ما در میان بگذارید.

● سلام، اگر در خانه‌ای که اعضای آن مشروب‌خوار هستند به مهمانی دعوت شویم (یک مهمانی معمولی ساده و فامیلی)، حتی غذاخوردن در ظرف‌های آن‌ها حرام است؟ اگر ایشان از فامیل نزدیک باشند، چه حکمی دارد؟ چه می‌توان کرد؟ سر این قضیه با هم‌سرم مشکل داریم، نمی‌دانم چه باید کرد.

● آیت‌ا... العظمی‌ خامنه‌ای

سرسفره‌ای که در آن شراب می‌خورند، اگر انسان یکی از آنان حساب‌شود، بنابر احتیاط واجب نباید نشست و خوردن هر غذا و نوشیدنی از آن سفره حرام است.

● آیت‌ا... العظمی سیستانی

خوردن از غذای سفره‌ای که بر آن شراب و مسکرات، خورده می‌شود، حرام است و حتی بنا بر احتیاط واجب، نشستن بر سر چنان سفره‌ای نیز حرام است، چنانچه شرکت در آن مجلس تأیید کار آن‌ها به حساب آید جایز نیست.

● آیت‌ا... مکارم شیرازی

نشستن بر سفره‌ای که بر سر آن شراب می‌خورند، اگر انسان یکی از آنان حساب‌شود، نشستن کنار آن و غذاخوردن از آن سفره حرام است، هرچند غذا حلال باشد.

● پاسخ اجمالی

به لحاظ فقهی در دو صورت نباید در چنین مهمانی‌ها شرکت کرد و یا در صورت حضور، باید آنجا را ترک کرد:
الف: اگر در این مهمانی‌ها علناً شراب سرو شود.
ب: اگر حضور شما در آنجا موجب تأیید یا تشویق فرد شراب‌خوار بر انجام عملش شود.
پس در غیر این صورت، رفتن به این مهمانی حرام نیست و خوردن غذاهایی که اطمینان به نجاست آن ندارید نیز مجاز است.
هرچند در برخی روایات آمده است که از هم‌نشینی با افرادی که اهل گناه بوده و تقدی به مسائل دینی ندارند، باید پرهیز کرد؛ ولی گاهی شرایط به گونه‌ای است که انسان می‌تواند با ادامه ارتباط با چنین افرادی، در رفتار ایشان تأثیرگذار باشد.
بنابراین توصیه می‌شود چنانچه شرایط و زمینه امر به‌معروف و نهی‌ازمنکر وجود داشته باشد، ارتباط با آن‌ها قطع نشود. در غیر این صورت مناسب است رفت‌وآمد با آن‌ها را به حداقل رسانده و به‌شکلی علت این رفتار خود را به آن‌ها گوشزد کنید.

۲شنبه
۱۴ خرداد ۱۳۹۸
شماره ۱۳۸۷

۱۴

در گفت و گو با کارشناس مهدویت مطرح شد

توفیق انتظار، در گره گشایی از خلق است

دوری از امام عصر(عج) و اشتیاق دیدار

در روایات و کتاب‌های معتبر اسلامی به این نکته اشاره شده است که در دیدار بسیار معروف علی‌بن‌مهبیار با امام‌زمان^(ع)، موضوع خیررسانی به جامعه موضوع مهمی است که امام‌زمان^(ع) مطرح می‌کنند. باوجوداینکه علی‌بن‌مهزیار بیست سال به سفر معنوی حج مشرف می‌شود تا امام را در صحرای عرفات در حج واجب زیارت کند، اما به این فیض عظیم نمی‌رسد و در این راه موفق نمی‌شود تا اینکه بعد از گذشت بیست سال، امام‌زمان^(ع) به وی برای دیدار پیامی می‌فرستند. وقتی علی‌بن‌مهزیار از اهواز به مراسم معنوی حج مشرف می‌شوند و در ایام حج امام را ملاقات می‌کنند، امام می‌فرمایند: «چرا به دیدار ما نیامدید؟ خیلی وقت بود منتظر شما بودیم»، علی‌بن‌مهزیار پاسخ می‌دهد: جانم به قربان شما بیست سال است مشتاق دیدار شما هستم؛ اما کسی نبود که جای شما را برای زیارت به من نشان دهد. امام^(ع) چند دلیل ذکر می‌کنند برای دست‌نیافتن به این سعادت.

ظلم به ضعفا، باعث دوری جامعه از امام‌زمان(عج) می‌شود

نکته‌ای که امام‌زمان^(ع) در جواب وی درباره دلیل محرومیت شیعیان از ملاقات ایشان فرمودند، بسیار درخور تأمل است. امام‌زمان^(ع) به چند موضوع اشاره کردند که اولین آن حمایت نکردن ازضعای جامعه و افزایش زورگویی قوی به ضعیف است. امام‌زمان^(ع) در آن دیدار به علی‌بن‌مهزیار خطاب کردندکه وقتی شیعیان ما به داد مظلوم نرسند و حق ضعفا خورده شود، ضعیفان بدون پناه بمانند وهدف مردم جامعه جمع کردن ثروت باشد و در کسب‌وکار خیررسانی به هم‌نوع و گره‌گشایی مطرح نباشد، موفق به دیدار ما نمی‌شوند.

حجت‌الاسلام والمسلمین جعفری:

امام زمان(عج) در دیدار با علی‌بن‌مهزیار به وی خطاب کردند که وقتی شیعیان ما به داد مظلوم نرسند و حق ضعفا خورده شود؛ ضعیفان بدون پناه بمانند و هدف مردم جامعه جمع‌کردن ثروت باشد و در کسب‌وکار خیررسانی به هم‌نوع مطرح نباشد، موفق به دیدار ما نمی‌شوند.

محک یاری‌رسانی شیعه به ولی خود، یاری‌رسانی به مردم است

در روایت‌های دینی آمده است فردی به خدمت امام صادق^(ع) رسید و به ایشان گفت: یاران شما در کوفه بسیارند که منتظر امر و اطاعت‌کردن از شما هستند. جالب است بدانیم که امام از تعداد یاران و سلاح‌های آن‌ها نپرسیدند، بلکه این سؤال را مطرح کردند که آیا یاران ما در کوفه با یکدیگر چنین ارتباط و برادری دارند که اگر یکی از آن‌ها مشکل مالی داشت، بدون نگرانی به‌سراغ کیسه پول برادر مؤمن خود برود و به مقدار نیاز برادر؟ راوی می‌گوید که خیر، چنین روابطی ندارند. امام^(ع) فرمودند: وقتی در حد مالی از هم حمایت نمی‌کنند، چگونه ممکن است برای رفاه جامعه و ایستادگی در برابر ظلم و جور از خون خود بگذرند، یعنی امام^(ع) محک منتظر واقعی و اطاعت از ولی زمان خود را به یاری‌رسانی و گره‌گشایی از دیگران می‌دانند.

داستان

سهم امام زمان(عج)

با یک نیت و جعبه شیرینی، حالا که بزرگ شده‌ایم، من و خواهرم با رفقایمان وارد اصل ماجرا شده‌ایم، جمعمان بزرگ‌تر شده و دست‌هایمان پرت‌ر. می‌رویم و به نیت امام زمان^(ع) با بچه‌ها بازی می‌کنیم، برایشان غذا داشتند دور خیمه می‌چرخیدند و امام امام‌زمان^(ع) به این بچه‌ها سر می‌زنیم، گروهی از بچه‌های دانشگاه جمع شده‌ایم دور هم و اسم گروهمان را گذاشته‌ایم احیا، حواسمان به احیای امر امام‌زمان^(ع) است، از آموزش ریاضی و فیزیک مدرسه‌شان تا کفش و لباس و احکام و قرآنشان را بین خودمان تقسیم کرده‌ایم و هر کسی مسئول یکی از این کارهاست. وقت‌هایی که می‌رویم سراغ محله بچه‌ها، بدجوربوی گل ترگس می‌آید.

میان ابرها توی یک چادر سفید زندگی می‌کند، دوروبرش پر است از آدم‌هایی با لباس‌های سفید بلند و شال‌های سبز که سوار بر اسب‌های زیبایشان نگهبان خیمه امام هستند. توی خاطرمان همیشه چند تا بچه قد و نیم‌قد هم داشتند دور خیمه می‌چرخیدند و امام می‌آمد کنارشان می‌نشست و یا با آن‌ها بازی می‌کرد. بوی گل ترگس آن اطراف می‌آمد و همه‌جا پر از نور بود. بزرگ‌تر که شدیم، فهمیدیم ما مان جعبه شیرینی و خوراکی‌ها را به نیت امام زمان^(ع) برای خانواده‌ای با چند تا بچه یتیم که می‌شناخته می‌برده است. الان سال‌ها گذشته و ما مان هنوز این کارش را ادامه می‌دهد و همیشه می‌گوید: «آقا حق به گردن ما دارن که باید اون حق رو به جاییاریم حالا شده

ما مان هر وقت شیرینی یا شکلات می‌خرید یک جعبه اضافه می‌خرید و می‌گفت‌که این سهم امام‌زمان^(ع) است. برای من و خواهرم که آن‌زمان بچه بودیم، این جعبه اضافه خودش معمای بزرگ بود که روزها درباره‌اش خیال‌پردازی می‌کردیم و گاهی با خودمان فکر می‌کردیم که ما مان خانه امام زمان^(ع) را بلد است و برایشان شیرینی می‌برد. همیشه دوست داشتیم ما مان ما را هم با خودش ببرد. دیدن امام‌ولی هیچ‌وقت ما را نمی‌برد. هر وقت می‌رفت تا سهم شیرینی امام زمان^(ع) را ببرد، به‌جز آن جعبه شیرینی، چندتا نایلون خوراکی دیگر هم می‌برد. آجی مریم می‌گفت: «امام زمان^(ع) چون غایبه، نمی‌تونه بیاد بین مردم و ما مان براش خوراکی می‌بره». خیال می‌کردیم امام جایی

روایت‌های اسلامی به این

موضوع تصریح و تأکید دارند که توجه به جامعه و پیرامون خود از خانواده، بستگان و دوستان و مردم جامعه، یکی از مؤلفه‌های مهم منتظران واقعی به شمار می‌رود. شاید در نگاه اول این ذهنیت در اشخاص وجود داشته باشد که منتظر واقعی کسی است که تمام توجهش به خود امام‌زمان^(ع) است و دائماً در تلاش است تا به‌گونه‌ای با امام ارتباط برقرار کند یا ارتباط معنوی خود را با امام در قالب خواندن زیارت آل یاسین، دعای ندبه، دعای سلامتی و صدقه دادن برای سلامتی حضرت تقویت کند، یعنی چنین منتظری گمان می‌کند دائماً باید فقط به خود امام‌زمان^(ع) خدمت کند، درحالی‌که روایات اسلامی تصریح می‌کنند و ائمه اطهار^(ع) و امام‌زمان^(ع) این موضوع را تصدیق کرده‌اند که دلیل بی‌توفیقی افراد در نزدیکی به امام‌زمان^(ع)، بی‌توجهی و خیررسانی به اطرافیان، دوستان و نزدیکان است.

قطع صلہ رحم، منتظر واقعی را زیر سؤال می برد

امام‌زمان^(ع) در نکته دوم به این دلیل مهم اشاره داشتند که وقتی صلہ رحم و روابط خانوادگی از بین برود و شیعیان به این امر مهم پایبند نباشند و روابط خانوادگی را رعایت نکنند، مشمول دیدار آن حضرت نمی‌شوند. جالب اینجاست که امام‌زمان^(ع) به مردم نمی‌گویند شما زیارت آل یاسین کم قرائت کرده‌اید یا کمتر برای سلامتی من صدقه داده‌اید، بلکه به این نکته اشاره می‌کنند که قطع رابطه با فامیل و عدم خیررسانی و عدم مشکل گشایی از کار بستگان است که مانعی بزرگ و سدی عظیم در برابر دیدار شیعیان با امام‌زمان^(ع) است. آنچه امام‌زمان^(ع) در این دیدار موردتوجه قرار داده‌اند، لزوم اهتمام چندبرابری مسلمانان به امر خیررسانی از خانواده تا جامعه است.

قدمی به نیت تو

در روزهای ماه مبارک شعبان هستیم و با یکدیگر ویژگی‌های منتظر از منظر آیات و روایات را مرور می‌کنیم. یکی دیگر از ویژگی‌های منتظر اقدام و عمل است. اعمالی هر چند کوچک، اما آگاهانه که از پیامبرگرامی اسلام^(ص) نقل شده است؛ افضل اعمال اُمتی [إِنْتَظَرِ الْفَرَجَ، یعنی افضل اعمال امت من انتظار فرج و ظهور امام زمان^(ع) است. (الشَّهَاب فی الحِکم و الآداب، ص ۱۶) هر چند کوچک اما در طول روز به نیت امام عصر^(ع) اقدامی انجام بدهیم.